

heid geneigd ben, *nochtans* God, zonder eenige mijner verdiensten, enz. Niettegenstaande wij zulks onwaardig zijn, toch (let daarop) wil Hij om des Heeren Christus' wil ons gebed zeker verhooren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft. Zie, daar ligt gij nu voor God als een arm dier, als een arm zondaar. Neen, gij hebt niets verdiend, hoegenaamd niets! Gij zijt verre weggereisd en bevindt u op de zee. God zendt u een storm na en gij laat u over boord werpen. Nu komt er dan een zuchten en roepen. En het is niet alleen deze nood. In plaats van vroom te zijn, wordt men te midden van de nood eerst nog recht goddeloos bovendien. Men moet nu toch bidden, — men kan vrouw en kind, lichaam en ziel toch niet aan den duivel prijsgeven! — De eisch klinkt: Wasch u eerst! Reinig u eerst! En men zou zoo gaarne eerst offerande brengen. God wil echter geen offeranden, die behagen Hem niet! Wat moet ik dan? Roep tot God! „Maar gij zijt een zondaar! God zal u niet hooren!” Dat is niet waar! Hoewel ik het niet waardig ben, — God hoort nochtans *om des Heeren Jezus Christus' wil*. — Ziet, dat is het wat God behaagt. Bewaar deze kostelijke leer in alle nood, in alle gevaar: Al zijt gij onwaardig, gij zult en moogt u nochtans vasthouden en vastklemmen aan deze grond: God verhoort nochtans om Jezus Christus' wil! Hij vraagt daarbij niet naar zonde en heiligheid en ik kan er ook niet naar vragen. Maar Hij doet het, omdat er in Christus betaling van schuld is en gerechtigheid. — Dus in weerwil van zonde, schuld en nood verhoort God mij om Christus' wil en hierbij blijf ik: Ondanks alles, zijt Gij Vader! Amen.

DANKBAARHEID: HOUDT HEM IN GEDACHTENIS!

VRAAG EN ANTWOORD 116.

Vraag: Waarom is het gebed den Christen van noode?

Antwoord: Daarom dat het het voornaamste stuk der dankbaarheid is, welke God van ons vordert, en dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan diegenen geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.

„De oogen des Heeren zijn op de rechtvaardigen en Zijn ooren tot hun geroep!” Deze heerlijke belofte lezen wij in het zestiende vers van de vier-en-dertigste psalm, die wij zoojuist samen zongen.

Zulke beloften steken ons een hart onder de riem opdat wij zullen *bidden!* Ook vraag en antwoord 116 zijn zoo troostrijk: „Waarom is het gebed voor de christenen noodig? — Daarom dat dit het voornaamste stuk der dankbaarheid is, welke God van ons vordert; en dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen dien geven wil, die Hem met hartelijke zuchten, zonder ophouden, daarom bidden en daarvoor danken.”

Hij, die door het geloof een lidmaat van Christus werd, is een christen. Deze christen heeft de onderwijzer op het oog als hij zegt in vraag 32: „Waarom wordt gij een christen genaamd?” Het antwoord luidt: Omdat ik door het geloof de zalving van Christus deelachtig ben, opdat ik een profeet, een priester en een koning zou zijn!

Een profeet, om de groote naam des Heeren te belijden!
Een priester, om mijzelf op te offeren tot een levend dankoffer aan den Heere!

En een koning, om met een goede en vrije consciëntie tegen de zonde en den duivel te strijden en om na dit leven in eeuwigheid met Christus over alle creaturen te regeeren.

Ik ben dus christen in deze zin, dat ik door het gelóóf ben, wat ik ben; omdat ik door het geloof deel heb aan de zalving van Christus, de zalving van de Heilige Geest. Ik ben dus door God gesteld tot een profeet en een priester en een koning.

Om als profeet, priester en koning te kunnen voortgaan, heb ik een wapen nodig. Een wapen, dat mij ruime ingang schenkt in het nieuwe Jeruzalem dat boven is. Dit wapen is het gebed. Het gebed is eigenlijk een verborgen omgang met God, een spreken met den Heere, in hoorbare woorden of in een zeer diep zuchten van ons hart. De christen kan alleen in de verborgen omgang met den Heere kracht vinden tot voortgaan; alleen daarin kan hij leven en rusten en vrede vinden.

Want dan gelooft hij, dat hij zonder den Heere niets kan doen en dat de Heere voor de hulpeloze en zwakke een hulp en een sterkte is en dit ook blijven zal. Het gebed is daarom voor elken christen een onmisbaar wapen. —

Wat heeft de Heere ons vóór alle dingen bevolen?

Hij heeft ons bevolen dat wij Hem, onzen getrouwen Zaligmaker, in gedachtenis moeten houden. Daarom heeft Hij het heilig avondmaal ingesteld en gezegd: „Doe dat tot mijne gedachtenis”.

Dankbaarheid is nu dit: dat wij Hem in gedachtenis houden! De ware dankbaarheid bestaat niet in de waan, dat wij met onze werken en met onze levenshouding Gods weldaden zouden kunnen vergelden. Neen, de ware dankbaarheid is het denken van Gods weldaden aan ons bewezen van der jeugd af, van het oogenblik af, dat Hij ons formeerde in de moederschoot tot op deze dag.

De ware dankbaarheid is de gedachtenis aan Gods trouwe leidingen en gebedsverhooringen die wij doorleefden; aan de „Eben-Haëzer”-steen die wij zoo menigmaal konden oprichten, steenen waarvan het getuigenis uitging: tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen!

Ware dankbaarheid ziet verder dan de weldaden alléén, zij ziet in de eerste plaats op Hem, die ons zooveel genade bewees en nog steeds bewijst; op Hem, die woord houdt en trouw blijft. Weldaden kunnen, op zichzelf beschouwd, ons in deze wereld wel gelukkig maken, maar zij schenken ons niet een dierend geluk.

Een blijdschap die duurt is het zien op Hem, het leven in vertrouwelijke omgang met Hem, het alles te zeggen en te klagen en te vragen aan Hem, die onze Schepper en Verlosser is.

Daarom zeg ik u nog één keer: Dit alles wil het geloof ons lee-

ren en wordt ons gezegd door het woord: Jezus Christus heeft ons gesteld tot profeten, priesters en koningen.

Toch kunnen wij, ondanks deze hooge roeping, niets uitrichten zonder Hem, absoluut niets.

Daarom wil Hij, dat wij Hem bidden zullen. Het gebed is onmisbaar, omdat God het gebed van ons eischt en in de tweede plaats, omdat wij het wapen nodig hebben in onze diepste nood en hulpeloosheid tegenover onze doodsvijanden: de duivel, de wereld en ons eigen vleesch en bloed. Rusteloos bestrijden deze vijanden Gods profeten, priesters en koningen. Ieder ander laten zij met rust, maar zoo gauw zij een profeet, priester en koning des Heeren ontmoeten, vallen deze vijanden, deze Philistijnen, zonder pauze op hem aan en zij hebben rust noch duur, voordat zij zoo'n profeet de mond hebben gestopt en hij de naam des Heeren niet meer belijdt.

Zij rusten niet voordat zij zulk een priester met zijn offer gedood hebben, voordat de moed hem in de schoenen zinkt. Zij houden niet op, voordat zij zulk een koning arresteeren en binden en wegvoeren naar een plaats waarheen hij niet wil.

Wij belijden, hoewel wij christenen zijn, profeten, priesters en koningen, dat wij zelf zoo zwak zijn, dat wij onszelf niet één oogenblik op de been kunnen houden. Daarom hebben wij volstrekt de sterking van de Geest des Heeren nodig, opdat wij niet onder liggen maar de overwinning wegdragen in deze geestelijke worstelstrijd. Een strijd, waarin de vijanden ons het geestelijke leven ontrooven en ons het lichamelijke leven verbitteren willen. —

Nog eens zeg ik u: Dankbaarheid is: Hem die ons gered heeft in gedachtenis houden.

In gedachtenis houden Zijn goede en genadevolle wil, die Hij ons getoond heeft; Zijn macht en kracht om ons te helpen, en Zijn alwetendheid die onze ellende en ons bederf, onze nood en onze angst te voren gekend heeft.

Op dit punt zijn wij van huis uit nu juist het meest zondaren. Wij houden de weldaden, de genade en de barmhartigheid en de lankmoedigheid en de trouw van onzen God niet in gedachtenis. Dat is onze dankbaarheid!

* *
*

Den Heere en Zijn genade in gedachtenis houden! Dit belangrijkste stuk der dankbaarheid houdt in dat wij denken: „gisteren heeft Hij mij geholpen en alles is weer voor mij in orde

gekomen; eergisteren en jaren geleden bevond ik mij in deze toestand en in die verlegenheid, en de Heere heeft mij wonderlijk uitgeholpen". Dat wij denken: „tot op de huidige dag heeft Hij mij niet verstooten noch verlaten; Hij leidt mij met onbegrijpelijk vaderlijk geduld; Hij wekt mij op en lokt mij opdat ik steeds meer mijn toevlucht nemen zal tot Hem en beloven: Heere, ik zal kinderlijk gehoorzaam zijn, vergeef mij al mijn zonden”.

Dankbaarheid is de belijdenis: „ik ga tot den Heere; ik kan mijzelf geen raad geven en mijzelf niet helpen, alles is verknoeid, verloren en verward, ik vlucht tot den Heere!”

De Heere heeft bevolen: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal worden opengedaan (Matth. 7 : 7). En in Psalm 34 lezen wij: de oogen des Heeren zijn op de rechtvaardigen. De oogen des Heeren zien tot op de bodem van ons hart, zij zien ons zuchten en snikken en klagen. Die oogen schouwen in groote scherpte de toestand waarin wij ons bevinden, want het zijn de oogen van de alwetendheid Gods.

Wonderlijke God! alle volkeren zijn bij Hem geacht als een druppel aan de emmer en als een stofje aan de weegschaal en toch geeft Hij nauwkeurig op al Zijn verkorenen acht. Dit lezen wij en het is de waarheid. Hij ziet alles. Hij ziet met de oogen van Zijn alwetendheid.

Maar dat niet alleen, Hij ziet niet zóó op Zijn kinderen, dat Hij hen in de nood laat zitten, dat Hij, als de moed hen in de schoenen zinkt, zou zeggen: „ik wil van hen niets weten”. Neen, met Zijn alwetendheid vereent zich Zijn scheppende macht, om alles weg te nemen en op te heffen, wat Zijn profeten, priesters en koningen zou verhinderen eenmaal de kroon te verkrijgen! Hij schenkt dag aan dag datgene, waarvan Hij in zijn wijsheid weet, dat het heilzaam is voor Zijn profeten, priesters en koningen. Zoo zien zij dag aan dag hoe wonderlijk de Heere met hen gehandeld heeft.

Maar wie onzer kan den Heere in gedachtenis houden? Alleen hij, die het verkeerde begrip van het woord „dankbaarheid” laat varen, en met David spreekt: „Wat zal ik den Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen? Zie! — ik zal de beker der verlossingen opnemen, de beker der zaligheid, die uitdrinken en Zijn naam verkondigen: dat Hij een ontfermer is, een getrouw Zaligmaker, een almachtig God en een barmhartig Vader” (Ps. 116).

Daartoe is echter noodig een rechte en grondige kennis van onze nood en ellende, dan alleen zien wij in de redding waar-

mede God ons aan een oorlel uit de muil van den leeuw trok, de tróuw van God. Daartoe is noodig dat wij bedenken in welk een diepe nood en dood wij gelegen hebben en nog liggen, en dat wij zoo zwak zijn, dat wij niet één oogenblik op eigen beenen kunnen staan.

Dit moeten wij bij ervaring kennen. In het leven van alle dag moet het blijken, dat het werkelijk zóó met de mensch staat dat hij niet één oogenblik op eigen beenen kan staan.

Als deze ellende nu bij ons gevonden wordt... was het dan aan Gods zijde niet loutere genade en erbarming? —

Laten wij eens denken aan onze geboorte!

Wie heeft u op wonderlijke wijze uit de moederschoot doen voortkomen? Wie heeft er in genade voor gezorgd dat ge niet verlaten bleef liggen? Wie was u nabij gedurende uw geheele jeugd, zoodat ge moest uitroepen: „Gedenk niet de zonden mijner jonkheid, noch de menigte mijner overtredingen!”? Wie kwam tot u, als ge in wanhoop neerzank en aan uw leven vertwijfelde? Wie ging u na, als ge voor God wegvluchtte, als ge niets meer van Hem weten wilde, wanneer ge, vanwege de grootheid van uw zonden en nood, elke troost weigerde?

Wie heeft u vastgehouden en er u uitgetrokken toen de duivel u reeds in zijn muil klemde?

Wie heeft u gesterkt, en wie sterkt u ook nu, in dit avonduur? Een christen is zichzelf een raadsel. Hij kan het wel van een ander gelooven dat deze vrede met God heeft in Christus Jezus, en dat aan die ander waarlijk alle zonden vergeven zijn, maar van zichzelf kan hij het niet gelooven.

Wie geen nood en ellende kent, of slechts oppervlakkig kent, verstaat het woord „dankbaarheid” verkeerd en veracht het. Wie echter waarachtig in nood verkeert, ziet voorgoed af van zijn eigen kracht, zijn eigen wijsheid, gerechtigheid en werken en leert den Heere in gedachtenis te houden.

Dan zijn wij dankbaar in deze zin, dat wij ons vasthouden aan den Heere, ook al is alles nog zoo ellendig en verward.

Het voornaamste stuk der dankbaarheid is: niet afwijken van het Woord en den Heere in gedachtenis houden!

* *
*

God wil Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan hen geven die... wat doen? — die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.

Wat hebben wij noodig? Wij hebben genade noodig. Wij zon-

digen van dag tot dag. Er kan geen sprake van verdienste zijn. Vandaag en gisteren hebben wij gezondigd, en morgen zullen wij opnieuw zondigen. Wij leven enkel en alleen van genade. Daarom zegt Paulus: „ik werp de genade niet weg”. Wij hebben Gods genade en Zijn Heiligen Geest nodig. Ja, Hij is onze Trooster!

De Heere Jezus zeide tot Zijn discipelen: „Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zoo zal Ik Hem tot u zenden, en Die zal u in alle waarheid leiden”.

Een profeet, priester en kind des Heeren is geen huichelaar; het gaat hem om de Waarheid, hij heeft de Waarheid nodig, en daarom blijft hij, wanneer hij niets ziet, verlangend wachten op de troost van boven.

Genade en de Heilige Geest hebben wij nodig om in gedachtenis te houden: „God, Gij hebt het gezegd!” — „U roep ik aan en Gij zult mij helpen.”

Houdt Hem in gedachtenis, die een leven lang uw Manna is geweest en die u heeft gespijzigd, die een leven lang uw Rots was, waaruit gij water schepte. Houdt Hem in gedachtenis! Gisteren wilde Hij uw Manna zijn, Hij zal het ook nú weer zijn; gisteren was Hij uw Rots, en de Rots gaat met u het leven door.

* *
*

God wil echter Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan hen geven die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken. Zonder ophouden? Kan ik zonder ophouden bidden en danken? Zie, in de grond der zaak denkt de arme mensch hier op aarde slechts aan één ding: eten, drinken en kleeding. Hij vraagt niet ernstig naar het gebod van God, hoe de toestand is van zijn huisgenooten, naar genade en eer in waarheid.

De Catechismus spreekt van „hartelijke zuchten”.

Dat wil zeggen: „o, God, erbarm u mijner! o, God! help mij, ik kan alleen niet verder! o, God, zie mij aan!”

Deze „hartelijke zuchten” leeren wij kennen, als het ons op het hart wordt gebonden, dat het gebod van God moet gehoorzaamd worden, in het verborgene en in het openbaar, in ons huisgezin en in alle dingen van ons leven.

Wanneer het ons hart werkelijk dáárom te doen is, dan zijn wij zonder onderbreking kruisdragers, zonder ophouden in nood, ergernis en strijd. Dan zijn de vierhonderd leugenpro-

feten rusteloos in de weer tegen den profeet, die alleen staat, om zijn getuigenis te niet te doen.

Dan zijn alle vijanden er gedurig op uit ons te pressen de wapenen als een laf soldaat neer te leggen.

Zoo worden wij zonder ophouden gedrongen met „hartelijk zuchten” tot den almachtigen God te vluchten, opdat Hij toch trouw blijve aan Zijn Woord.

Een voortdurend zuchten: „Wanneer Gij, o God! mijn zonden gadeslaat, dan kan ik niet bestaan!”

* *
*

De christen is ook een barmhartig koning. Daarom kent hij steeds weer de strijd om barmhartigheid te bewijzen tegenover menschen, die één stuk onbarmhartigheid zijn.

Deze strijd komt van buiten af.

Maar hoe veel heviger kan het spoken in ons hart!

Hoe kan een menschenhart, hoe kunnen „de nieren van een mensch” in beweging gebracht worden!

Hoe kunnen booze droomen ons diep ongelukkig maken!

De leden van het lichaam — wie houdt ze alle in toom! — de handen, dat ze geen verkeerde dingen doen; de voeten, dat ze niet op dwaalwegen wandelen.

De tong! deze wereld vol van ongerechtigheid! Houdt die eens in toom, als ge kunt! Hoe steekt dit vreeselijke vuur alles aan!

De christen ligt rustig neer en plotseling klinkt het: Simson, de Philistijnen over u!

Maar desondanks laat de christen-profeet zich niet de mond stoppen, al wordt hij ook met Jona over boord gezet! De christen-priester houdt het ondanks alles tegen alle baäl-priesters uit en hij laat zich door dezen niet afmatten. De christen-koning geeft het zwaard niet over, Hij geeft het wachtwoord niet af.

Ondertusschen is dan het gedurige zuchten in zijn hart, van de morgen tot de avond en in de nacht, wanneer de slaap niet komen wil, en steeds weer bidt hij: „God, erbarm u! Heere God, geef uitkomst! Zie mij aan!”

* *
*

God wil, dat wij Hem in gedachtenis houden. Daarom zeide de Heere Jezus: „Doet dit tot Mijn gedachtenis!” Vergeet Hem niet, die u het leven schonk en u met zoovele weldaden

óver-laadt! Hij vraagt, dat wij gehoorzaam zullen zijn aan deze roepstem: „Komt allen tot Mij, die vermoeid en beladen zijt! Aangevochtenen! Komt tot Mij, zooals gij zijt!

Gij kunt uzelf toch niet helpen!”

Wat wil God geven?

Hij wil ons genade en Zijn Heilige Geest geven. Een mensch kan dit niet.

Daarom: laten wij Hem niet vergeten. Wat zou een mensch voor ons kunnen doen? Het schepsel weet niets, is niet alwetend, en al zou het schepsel zoo wijs als Salomo zijn, dan nog begrijpt het niets van de toestand van een arm en zwak hart, dat door menige stormwind geknakt wordt.

Een mensch weet niet, hoe het er in mijn hart uitziet. De Heere alleen weet dit, en Hij is machtig en bereid, met en zonder middelen, in alle nood en verlorenheid uit te helpen.

Hij is almachtig.

Wij hebben Zijn almacht noodig. De almacht waardoor de zonden achter de rug Gods worden weggeworpen; de almacht, waardoor genade aan ons geschonken wordt en het Woord klinkt: „Uw zonden zijn u vergeven”.

Dat is de almacht van het bloed des nieuwen Testaments! Geen mensch kan, wanneer hij wil, en wil, wanneer hij kan, maar de Heere vraagt van ons, dat wij Hem in gedachtenis houden en van Hem zeggen en zingen:

Hij kan, Hij wil, Hij zal in nood,
en van den dood en door den dood
ons tot het Leven leiden.

Amen.

DE VASTE GROND: GOD HOORT ONS GEBED OM CHRISTUS WIL.

VRAAG EN ANTWOORD 117.

Vraag: Wat behoort tot zulk een gebed, dat Gode aangenaam is en van Hem verhoord wordt?

Antwoord: Eerstelijk, dat wij alleen den eenigen waren God, die zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft, om al hetgene, dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen. Ten andere, dat wij onze nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat wij ons voor het aangezicht Zijner majesteit verootmoedigen. Ten derde, dat wij deze vaste grond hebben, dat Hij ons gebed, niet tegenstaande wij zulks onwaardig zijn, om des Heeren Christus wil zekerlijk wil verhooren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft.

Wij spraken vorige Zondagavond over het gebed. Wij behandelden eerst de vraag: Waarom is het gebed der christenen van noode? Ik heb toen gezegd: een christen is een profeet, want hij is gezalfd om de naam des Heeren te hebben; hij is een priester, want hij is gezalfd om zichzelf te offeren tot een levend dankoffer aan God; en tenslotte: hij is een koning om met een vrij en goed geweten tegen zonde en duivel te strijden en na het leven in eeuwigheid met Christus over alle schepselen te regeeren. Ik heb ook gezegd: de doodsvijanden van elke christen: duivel, wereld en ons eigen vleesch en bloed, vallen iedere dag, om niet te zeggen ieder uur, op dezen profeet en priester en koning van den Heere Jezus Christus aan. En: deze profeet, priester en koning heeft geen ander wapen — dan het gebed.

Tegen deze vijanden hebben wij genade en de Heilige Geest noodig. En God wil Zijn genade en de Heilige Geest alleen aan hen geven, die, „zonder ophouden” — tegen het „zonder ophouden” der aanvechtingen! — met hartelijk zuchten daarom bidden en daarvoor danken.

Nu komt de Catechismus met deze vraag: „*Wat behoort tot zulk een gebed, dat Gode aangenaam is en door Hem verhoord wordt?*”

Steeds was het alle geloovigen daarom te doen zóó te bidden, dat hun gebed Gode *aangenaam* was; en het ging hen verder dáárom, dat hun gebed ook *verhoord* werd (want ze kunnen geen slag in de lucht maken).

De bidder nu, ziet op den Heere Jezus Christus, als zijn voorspraak, profeet en koning. Tot dezen voorspraak, den Heere Jezus, stijgt het gebed der gemeente op: God verhoore *Uw* gebed. Uw gebed moge aangenaam bij God zijn.

Wij lezen dit gebed in de twintigste psalm. In die psalm spreekt de gemeente tot Christus, den Messias, op wien zij in de geloove ziet. Zij zegt: de Heere verhoore U in de dag der benauwdheid. De gemeente weet, dat de benauwdheid van Christus ook haar benauwdheid is. Wanneer Hij niet wordt verhoord, wordt ook zij niet uitgeholpen. Wanneer Christus in de benauwdheid wordt verhoord, in de benauwdheid, die hij ter wille van de gemeente ondergaat, dan worden zij allen verhoord!

Daarom lezen wij: „de Heere verhoore U in de dag der benauwdheid; de naam van den God Jacobs zette U in een hoog vertrek”, U, als onze profeet en priester en koning; want aan onze aanvechtingen weten wij wat Gij voor ons hebt doorgemaakt. Wij allen zouden omkomen in de aanvechtingen, doch Gij zijt ons geschonken opdat wij staande blijven en niet verzwoegen worden, maar uit de aanvechtingen uitkomen! —

„Hij zende Uwe hulp uit het heiligdom en ondersteune U uit Sion. Hij gedenke al Uwer spijsofferen, en make Uw brandoffer tot asch. Sela. Hij geve U naar Uw hart, en vervulle al Uwe raad.” „Naar Uw hart,” dat wil zeggen: der gemeente ten goede. Hiervan lezen wij in Psalm 21: „o Heere, de koning is verblijd over Uwe sterkte, en hoezeer is Hij verheugd over Uw heil. Gij hebt Hem Zijns harten wensch gegeven en de uitpraak Zijner lippen hebt Gij niet geweerd.” —

„Het leven heeft Hij van U begeerd, Gij hebt het Hem gegeven, lengte van dagen, eeuwig en altoos.” De gemeente zegt tot Christus in het zesde vers van psalm 20:

Daar Gij bidt, hetgeen Gode aangenaam is, en Uw gebed verhoord wordt, daarom weten wij, dat nu ook deze gebeden dóór U, in U en met U, verhoord worden. Daarom staat er: „Wij zullen juichen over Uw heil en in de naam onzes Gods”, dat wil

zeggen in Uw naam, Heere Jezus, „de vaandelen opsteken”, waarin het getuigenis wappert: de Heere helpt uit! —

* *
*

Wat behoort tot een gebed, dat Gode aangenaam is, en door Hem verhoord wordt?

Het antwoord luidt: „*Dat roij alleen den eeuwigen waren God aanroepen*”, dat is God, die hemel en aarde geschapen heeft, die trouwe houdt in eeuwigheid en nooit laat varen de werken Zijner handen.

Hij, die alleen onze benauwdheid kent, en alleen kan helpen en wil helpen; die het oor neigt tot onze diepste zuchten en zich juist daarin betoont als ware God, dat Hij ons steeds helpt, ook waar wij dit allermint vermoeden. Zóó kunnen wij als met de handen tasten: hier is de Heere God, Hij heeft geholpen; menschen hebben dat niet geweten, menschen hebben dat niet gedaan. Wij kennen God uit Zijn Woord.

Daarin openbaart Hij zich als degene die alles weet; als alomtegenwoordige, die met Zijn hulp nabij is. Hij openbaart zich als almachtig, geduldig, lankmoedig, waarachtig, trouw, de eeuwig onveranderlijke, die niet moede noch mat wordt, wiens verstand ondoorgrondelijk is, wiens wijsheid alles te boven gaat, wiens waarheid zich niet krenken laat, wiens Woord niet ter aarde valt, maar ten uitvoer brengt, wat het belooft.

En nu mogen wij dezen eenigen waren God, die zich in Zijn Woord heeft geopenbaard, aanroepen.

Het is Zijn wil, Zijn heilige, genadige, koninklijke wil, dat wij Hem aanroepen.

Wij moeten daarom niet op een vleeschelijke arm ons vertrouwen stellen, niet op afgoden, die niet kunnen helpen, neen, wij mogen Hem aanroepen; dat is Zijn wil! Deze God, die de hemel der hemelen niet omvatten kan, wil zich bemoeien met ons, kleine menschen. Hij wil zich bemoeien met onze nooden, die ons als bergen voorkomen, doch die voor Hem als stofjes zijn.

Daarom is het Zijn wil, dat wij Hem aanroepen!

Wij zijn Hem niet te gering; onze angst, onze benauwdheid is Hem niet te klein.

Een mensch zou ons uitlachen en zeggen: Wat bezielt u?

durft ge mij met uw klachten lastig vallen? dat zou toch te erg zijn!

Doch God wil juist, dat wij met alle dingen tot Hem komen, ieder met zijn benauwdheid waarin hij in zijn stand of beroep zich bevindt. —

Wij mogen Hem aanroepen om al hetgeen Hij ons *bevolen* heeft te bidden.

Bevolen heeft? Ja, delf maar in Gods Woord! daar zult gij ontdekken hoe God ons in benauwdheid vasthoudt aan Zijn Woord; hoe Hij ons als het ware aan dat Woord verbindt, om bij deze belofte van God te volharden.

Het is dus tegelijk een geschenk en een bevel Gods. Het is toch merkwaardig, dat de koning van hemel en aarde ons beveelt: „Roep Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uit helpen, en Gij zult nog eeren”. (Ps. 50 : 15). Onbegrijpelijk, dat Hij ons maat noch perk stelt, maar ons toestaat als kinderen aan onze bede vast te houden, totdat wij verhoord zijn.

Nu staat er echter achter: dat wij Hem van harte moeten aanroepen.

Dat is het voornaamste. Niet wat verstand of gevoel ons ingeven, maar hetgeen God op ons hart gebonden heeft, hetgeen zaak des harten is, mogen wij God voorhouden.

Wanneer wij Hem van harte aanroepen, dan is het ons ernst, dan is ons gebed niet futloos, niet vol ongeloof en twijfel, dan is het niet „ja en neen”, niet „wij zullen maar eens afwachten, wat er van komt”, neen, God geeft het in ons h^àrt, legt het op ons h^àrt, en het h^àrt bidt.

Daarom staat er: *van harte*.

Laten wij echter geduld oefenen.

Iemand heeft driemaal van God gesmeekt, dat de engel des satans van hem mocht wijken, en de Heere antwoordde: „Mijn genade is U genoeg”. —

Welnu, ook wij moeten geduld oefenen.

Maar nu is er toch zoo veel, zoo veel in dit leven, waaronder ons hart stukgemalen en gebroken wordt, zoodat wij vol verlangen van harte om iets bidden — wij zijn nu eenmaal menschen, geen engelen, ook geen halve engelen, maar menschen — welnu, wat wij van God zoo van harte bidden, dat geeft Hij ook!

Daarom roepen wij den eenigen waren God aan, die ooren heeft en hoort, die oogen heeft en ziet, die handen heeft om te helpen, en voeten om steeds dáár te zijn, waar de nood het

hoogste is. Hij heeft een waarlijk vaderlijk hart en een onbegrensde macht.

Wanneer een kind een verstandige en goede vader heeft, zal het niet twifelen, dat vader hem geven zal, wat in de oogen van anderen misschien slechts een popje is om mee te spelen. —

Als gij nu aan God van harte om iets bidt, mag dit nimmer zaak van gewoonte zijn.

Hoewel wij wellicht de gewoonte hebben, 's morgens en 's avonds met ons gezin te bidden (wat ik u zeer aanraad!) zoo is het eigenlijke gebed toch iets anders. Gewoonlijk bidden wij in ons gebed: dat de huiselijke vrede en de eendracht bewaard blijve, en de kinderen in de vreeze Gods mogen worden opgevoed, in één woord: dat het leven der familie in God moge zijn.

Iemand zegt: „maar wanneer ik mijzelf vraag: „wat behoort tot zulk een gebed, dat Gode aangenaam is en door Hem verhoord wordt?” — dan denk ik: „ook mijn gebed zal wel niet aangenaam voor God zijn, ik ben te zondig!” of: „de nood is te groot, alles is te verdorven, te veel in de war!”

Nu, denk dan aan het bevel van God: „Roep Mij aan in de dag der benauwdheid” en laat u door de grootste nood en de diepste ellende niet terughouden! —

Tot een gebed, dat Gode aangenaam is en door Hem verhoord wordt, behoort óók: *dat wij onze nood en ellende recht en grondig erkennen*.

Erkennen, niet slechts „kennen”, maar *erkennen*.

Wanneer nu uw lichamelijke, huiselijke of innerlijke nood werkelijk diep is, dat wil zeggen, dat ge met die nood in de diepte ligt, en gij voortleeft in verlegenheid en droefheid, wanneer gij gevoelt en beseft: „mijn nood en ellende is grondeloos, hier is geen raad voor en geen hulp, hier kan alle macht van het zichtbare niet helpen,” dan beveelt God u dat ge met uw radeloosheid en hulpeloosheid tot Hem zult komen! —

Wie zijn zonden recht en grondig kent, kan zichzelf niet helpen, weet niet waarheen hij zich wenden zal en kan zichzelf geen raad geven.

Wat zal een mensch nu doen?

Nu is hij naar zijn gevoel vroom, en na vijf minuten voelt hij zich goddeloos.

Het eene oogenblik heeft hij vrede, het andere oogenblik werpt hij zijn eigen vrede weer omver. Het eene oogenblik is hij heilig, het andere oogenblik is hij weer verzonken in de mod-

der. Het eene moment jubelt hij, even later staan de tranen hem in de oogen. Nu eens is hij opgewekt, dan weer laat hij het hoofd hangen. Het eene oogenblik verheugt hij zich in den Heere, het andere oogenblik klinkt de waarschuwing: „Simson, de Philistijnen over u!”

Op deze wijze kennen wij onze nood en onze ellende wel, maar wij kennen hen zóó, dat wij de geest van treurigheid ruimte geven in ons hart, de hoop laten varen en radeloos neerzitten.

God wil echter, wanneer ge uw nood en ellende recht en grondig kent en erkent: „God alleen kan hier helpen,” — dat ge dan ook tot *den Heere* zult vluchten. Dan komt ge juist zóó als de Heere u hebben wil.

Zoolang ge nog een achterdeurtje voor uw hartstochten openhoudt, en een achterdeurtje bij de weg waarlangs gij geleid werd, of een achterdeurtje bij de menschen, zoolang zult gij God wel aanroepen, maar niet van harte. Op deze manier komt gij er zoo gemakkelijk toe om tot God te zeggen: „Gij behoeft mij niet te helpen”.

Ik heb echter van mijn jeugd af deze ondervinding opgedaan: ik ben alle radeloosheid te boven gekomen, maar niet dank zij de menschen doch dank zij God alleen! Hij heeft mij gehoord, Hij heeft mij gered, toen ik aan de rand van de afgrond lag. Het gaat er dus om, dat gij uw leven lang in dagelijksche nood en ellende zóó recht en grondig erkent, dat uw vaste overtuiging is: Geen mensch kan mij helpen, alleen de almachtige God kan mijn raadsman zijn.

Dan gaat gij altijd tot God; de grondige kennis van uw nood en uw ellende drijft u daartoe. Wij moeten onze nood en onze ellende als onze *eigen schuld* erkennen. Het is eigenlijk niet noodig, dat wij in deze nood en ellende verkeeren. Wij zouden ons in deze nood en ellende niet bevinden, wanneer wij beter acht gaven op Gods Woord, Wet en Gebod.

Wanneer wij, bijvoorbeeld, beter zouden letten op het Woord: „God wederstaat de hoovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade”.

Als wij dit woord niet hooren, niet op onszelf toepassen, niet begrijpen willen wat voor een hoogmoedig wezen wij zijn, dan kunnen wij het Woord van God wel hooren en zijn gaven gebruiken, maar dan doen wij dat tegen God en menschen in.

Dan gebeurt het, dat God u wederstaat. Als Hij u genadig is, zal Hij u zóó wederstaan dat ge uw doel niet bereikt en uw zin niet krijgt. —

God is er de oorzaak niet van dat wij, zooals wij vanmorgen beleden, te strijden hebben met ons ongeloof en onze booze lusten. Dat komt niet van God maar uit ons eigen hart; wij zelf halen ons die nood en ellende op de hals.

Waren wij wijs, wij luisterden naar Gods Woord; zooals David de knecht Gods zegt: Och, dat ik Uw geboden gehouden had. Luisteren wij, dan leeren wij onze nood en ellende grondig kennen!

Wat moeten wij nu doen?

Ik geef u dezelfde raad als de Catechismus: *dat gij U voor het aangezicht Zijner Majesteit verootmoedigt.*

Begrijp toch tegen wien gij zondigt.

Alle goddeloosheid, die uit ons hart voortkomt (waarvan het laatste en ergste „onverstand” is) is gericht tegen Gods heiligheid, en een belediging van Zijn Majesteit.

Daarom moeten wij ons verootmoedigen over deze verkeerdheid waardoor wij ons steeds in nieuwe nood en nieuwe ellende storten. En als wij ons verootmoedigen voor Zijn Majesteit, dan heeft God ons, waar Hij ons hebben wil! Dan zegt God: „deze mensch belijdt van harte zijn zonde en verootmoedigt zich voor Mij; hij smeekt om vergeving van zijn verkeerdheid. Welaan — ik zal hem verhooren.”

Wonderlijke God! Wonderlijk in Zijn lankmoedigheid en geduld. Wonderlijk in Zijn bemoeienis met zulke schepselen als wij. Wonderlijk! dat Hij zich zóó neerbuigt, dat wij met onze nood en ellende Hem mogen aanroepen.

Wij moeten vooral niet meenen dat wij eerst onze nood zelf uit de weg moeten ruimen, neen, wij moeten juist met die nood voor God verschijnen en zeggen: „Heere God, Gij kent en ziet mijn nood en ellende! de schuld ligt bij mij, ik heb het verdiend, wat hebben deze schapen gedaan!” — Zie, zóó wil God ons hebben.

„Ja, maar wanneer ik van dag tot dag overdenk, hoe ik nog steeds „de oude knecht” ben; hoe het nimmer een einde neemt: de boosheid, die mij steeds in haar macht heeft, de Wet in mijn leden, die strijdt tegen de Wet van mijn gemoed. Wanneer ik bedenk hoe dikwijls plotseling in mijn hart dingen opkomen, waarvoor ik sidder van angst, is het dan niet noodzakelijk dat ik deze verkeerdheid eerst zelf overwin en pas daarna tot God ga?”

Neen! dat leert de Catechismus ons niet en dat leert Gods Woord ons niet.

Probeer eens of ge licht zult hebben in uw woning als gij de

luiken sluit; probeer eens of gij door het leven, zooals het nu is, kunt komen zonder geld; probeer eens, of gij iets scheppen kunt, terwijl toch alle omstandigheden van God afhangen. Probeer eens of ge het met uw werken volhoudt; en al is het ook vier weken goed gegaan, toch zult ge ondervinden dat ge opnieuw moet komen tot de belijdenis: „Ik heb dit met eeden bekrachtigd verbond aan stukken gescheurd”.

* *
*

Nu heb ik echter nog iets.

Wanneer gij u verootmoedigt voor Gods Majesteit, wanneer ge erkent: „Mijn eigen schuld en verkeerdheid doet mij voortdurend in deze nood en ellende vallen”. — Zie! dan wil God, — nu wat dan? — dan wil God dat ge met het Lam voor Hem verschijnt!

Met het offer, dat Hij u gegeven heeft opdat gij daarop alleen uw vertrouwen zoudt stellen.

Het vertrouwen: God zal om Christus' wil mijn gebed verhooren.

Dan belijd ik slechts dit ééne: ik bezit niets, met valsche munt kan ik niet betalen, met mijn goede voornemens ben ik allang te schande geworden, mijn nood en mijn ellende is zóó erg, dat ik erken: „hier helpt niets dan een „of — of”.”

Of ik vaar ter helle, of er moet genade voor mij zijn! Met ongewassen handen mag ik niet komen! Er is alleen reiniging in het bloed van Jezus Christus, nergens elders!

Laten wij daarom vertrouwen dat God om Zijns lieven Zoons wille ons gebed zekerlijk wil verhooren, afgezien van het feit, dat wij dit onwaardig zijn.

Heeft Hij dat beloofd?

Ja, dat heeft Hij beloofd in geheel Zijn Woord en daarom leert onze Catechismus: dat wij deze vaste grond hebben, dat Hij ons gebed, niettegenstaande wij zulks onwaardig zijn, *om des Heeren Christus' wil zekerlijk wil verhooren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft.*

„Zekerlijk!”

God wil uw dood niet!

God wil uw verdoemenis niet!

God wil dat gij uw nood en ellende recht en grondig kent.

En wanneer gij uzelf daaronder verootmoedigt voor Zijn Majesteit, dan wil God dat gij ondanks deze verootmoediging, juist in deze verootmoediging vertrouwt: om Christus' wil wil

Hij mijn gebed zekerlijk verhooren. God wil, dat ge dit vertrouwt, ondanks de belijdenis: „ik ben het onwaardig”.

„Zekerlijk!” Christus is niet „Ja en Neen”, maar Christus is „Ja en Amen”. Hij leeft, Hij zit aan de rechterhand Gods, Hij is onze voorspraak; God neemt Zijn spijsoffer en brandoffer aan.

De twintigste psalm leert ons dan ook: om Zijntwille wil God ons gebed aannemen.

Dit is zeker: Christus *is* of Hij *is niet*.

Is Hij niet, dan is alles tevergeefs en ijdel.

Maar is Hij, gelijk Hij is, en leeft Hij, gelijk Hij leeft, dan is uw gebed niet tevergeefs!

Juist *in* de nood, en *in* de verootmoediging wil God bij ons het vertrouwen hebben, dat Hij om Christus' wil ons gebed zekerlijk verhooren zal, gelijk Hij dit in Zijn Woord beloofd heeft. In de psalmen ontvangen wij deze heerlijke beloften: „de Heere heeft mijn smeeking verhoord, de Heere zal mijn gebed aannemen.” (Ps. 6 : 10).

En: „Gij ziet het immers, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, om het in uwe hand te nemen; op U verlaat zich de arme; Gij zijt geweest een Helper der weezen! (Ps. 10 : 14). Amen.